NN 102/2018 (21.11.2018.), Odluka o uvjetima za otvaranje i funkcioniranje T2S namjenskoga novčanog računa (T2S DCA) u sustavu TARGET2-HR

HRVATSKA NARODNA BANKA

2004

Na temelju članka 155. stavka 1. Zakona o platnom prometu (»Narodne novine«, br. 66/2018.) i članka 42. stavka 3. točke 13. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 75/2008. i 54/2013.) Savjet Hrvatske narodne banke donosi

ODLUKU

O UVJETIMA ZA OTVARANJE I FUNKCIONIRANJE T2S NAMJENSKOGA NOVČANOG RAČUNA (T2S DCA) U SUSTAVU TARGET2-HR

GLAVA I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Pravna podloga i predmet

1. Hrvatska narodna banka je ugovorna strana u Sporazumu o Transeuropskom automatiziranom sustavu ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu (sustav TARGET2) te je prema tom sporazumu prihvatila Smjernicu Europske središnje banke ESB/2012/27 od 5. prosinca 2012. o Transeuropskom automatiziranom sustavu ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu (sustav TARGET2) kako je posljednji put mijenjana Smjernicom Europske središnje banke ESB/2018/20 od 3. kolovoza 2018. (Smjernica ESB-a za sustav TARGET2).

2. U skladu sa Smjernicom iz stavka 1. ovog članka ovom se Odlukom uređuje odnos između Hrvatske narodne banke i imatelja T2S namjenskoga novčanog računa (T2S DCA) u sustavu TARGET2-HR glede otvaranja i funkcioniranja T2S namjenskoga novčanog računa (T2S DCA).

Članak 2.

Dodaci

1. Sastavni dio ove Odluke čine sljedeći dodaci:

Dodatak I.: Parametri T2S namjenskih novčanih računa (T2S DCA) – tehničke specifikacije

Dodatak II.: Program za naknadu štete u sustavu TARGET2 u vezi s otvaranjem i funkcioniranjem T2S DCA-a

Dodatak III.: Referentni okvir za mišljenja o sposobnosti i o državi

Dodatak IV.: Postupak neprekinutog poslovanja i postupak pri nepredvidivim događajima

Dodatak V.: Raspored rada

Dodatak VI.: Popis naknada i

Dodatak VII.: Mjerila za pristup.

2. Ovlašćuje se guverner Hrvatske narodne banke za donošenje dodataka iz stavka 1. ovog članka.

3. Dodaci iz stavka 1. ovog članka objavljuju se na mrežnim stranicama Hrvatske narodne banke.

4. U slučaju bilo koje proturječnosti ili nedosljednosti između sadržaja bilo kojeg dodatka iz stavka 1. ovog članka i sadržaja bilo koje odredbe ove Odluke, ova Odluka ima prednost.

5. Ova Odluka zajedno s dodacima iz stavka 1. ovog članka čini opće uvjete za otvaranje i funkcioniranje T2S namjenskih novčanih računa (T2S DCA) u sustavu TARGET2-HR.

6. Ova Odluka i njezini dodaci zajedno s Odlukom o uvjetima za otvaranje i funkcioniranje PM računa u sustavu TARGET2-HR i njezinim dodacima, Odlukom o dodatnim i izmijenjenim uvjetima za otvaranje i funkcioniranje PM računa u sustavu TARGET2-HR upotrebom internetskog pristupa i njezinim dodacima, Odlukom o postupcima namire za sporedne sustave i Odlukom o uvjetima za otvaranje i funkcioniranje TIPS namjenskoga novčanog računa (TIPS DCA) u sustavu TARGET2-HR i njezinim dodacima čine Pravila rada sustava TARGET2-HR.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Odluke primjenjuju se sljedeće definicije:

1) *»A2A«* ili *»aplikacija-do-aplikacije«* znači način povezivanja koji omogućuje imatelju T2S DCA-a razmjenu informacija s programskom aplikacijom T2S platforme

2) *»četiri središnje banke«* znači Deutsche Bundesbank, Banque de France, Banca d'Italia i Banco de España u njihovu svojstvu središnjih banaka, koje izgrađuju T2S platformu i upravljaju njome u korist Eurosustava

3) *»dostupna likvidnost«* znači pozitivno stanje na T2S DCA-u umanjen za iznos provedenih rezervacija likvidnosti ili provedene blokade sredstava

4) *»EGP«* znači Europski gospodarski prostor

5) *»glavni PM račun«* znači PM račun s kojim je povezan T2S DCA i na koji se na kraju dana automatski vraća svaki preostali saldo s T2S DCA-a

6) *»ICM broadcast poruka«* znači informacije koje su istodobno dostupne svim skupinama ili odabranoj skupini imatelja PM računa preko ICM-a

7) *»informacijski i kontrolni modul«* ili *»ICM«* znači modul SSP-a koji omogućuje imateljima PM računa dobivanje online informacija i dostavljanje naloga za prijenos likvidnosti, upravljanje likvidnošću i iniciranje pričuvnih naloga za plaćanje u izvanrednim situacijama

8) *»ISO kôd zemlje«* znači kôd utvrđen ISO standardom br. 3166-1

9) *»jedinstvena zajednička platforma«* ili *»SSP«* znači infrastruktura jedinstvene tehničke platforme koju pružaju nacionalne središnje banke pružatelji SSP-a

10) *»komponenta sustava TARGET2«* znači svaki sustav namire u realnom vremenu na bruto načelu (sustav RTGS) središnjih banaka koji čini dio sustava TARGET2

11) *»kreditna institucija«* znači:

(a) kreditna institucija u smislu članka 4. stavka 1. točke 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012, koja podliježe nadzoru nadležnog tijela ili

(b) druga kreditna institucija u smislu članka 123. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koja podliježe kontroli po standardu koji je usporediv s nadzorom nadležnog tijela

12) *»mišljenje o sposobnosti«* znači mišljenje o pojedinom sudioniku koje sadržava procjenu o njegovoj sposobnosti da preuzme i ispuni svoje obveze na temelju ove Odluke

13) *»nacionalne središnje banke pružatelji SSP-a«* znači Deutsche Bundesbank, Banque de France i Banca d'Italia u njihovu svojstvu središnjih banaka, koje izgrađuju SSP i upravljaju njime u korist Eurosustava

14) *»nacionalne središnje banke pružatelji TIPS platforme«* znači Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France i Banca d'Italia u njihovu svojstvu središnjih banaka koje izgrađuju TIPS platformu i upravljaju njome u korist Eurosustava

15) *»nalog za instant plaćanje«* znači, u skladu sa SEPA shemom za instant kreditni transfer (SCT Inst) Europskoga platnog vijeća, instrukcija za plaćanje koja se može izvršiti 24 sata na dan, svakoga kalendarskog dana u godini, s obradom i obaviješću platitelju koja je trenutačna ili gotovo trenutačna

16) *»nalog za plaćanje«* znači nalog za prijenos likvidnosti s T2S DCA-a na PM, nalog za prijenos likvidnosti s PM-a na T2S DCA ili nalog za prijenos likvidnosti s T2S DCA-a na T2S DCA

17) *»nalog za prijenos likvidnosti s T2S DCA-a na T2S DCA«* znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novca (i) s T2S DCA-a na T2S DCA povezan s istim glavnim PM računom ili (ii) s T2S DCA-a na T2S DCA koji drži isti pravni subjekt

18) *»nalog za prijenos likvidnosti s T2S DCA-a na PM«* znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novca s T2S DCA-a na PM račun

19) *»nalog za prijenos likvidnosti s PM-a na T2S DCA«* znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novca s PM računa na T2S DCA

20) *»nalog za prijenos likvidnosti s PM-a na TIPS DCA«* znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novca s PM računa na TIPS DCA

21) *»nalog za prijenos likvidnosti s TIPS DCA-a na PM«* znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novca s TIPS DCA-a na PM račun

22) *»namira u realnom vremenu na bruto načelu«* znači obrada i namira naloga za plaćanje na osnovi svake transakcije u realnom vremenu

23) *»nenamireni nalog za plaćanje«* znači nalog za plaćanje koji nije namiren istoga radnog dana kojeg je primljen

24) *»NSB europodručja«* znači nacionalna središnja banka (NSB) države članice čija je valuta euro

25) *»obrazac za prikupljanje statičnih podataka«* znači obrazac koji je stavila na raspolaganje Hrvatska narodna banka za potrebe registriranja podnositelja prijave za usluge sustava TARGET2-HR i registriranje svih promjena u vezi s pružanjem tih usluga

26) *»platitelj«,* osim kada je izraz upotrijebljen u članku 28. ove Odluke, znači sudionik u sustavu TARGET2 čiji će T2S DCA biti terećen zbog namire naloga za plaćanje

27) *»platni modul«* ili *»PM«* znači modul SSP-a u kojem se plaćanja sudionika u sustavu TARGET2 namiruju na PM računima

28) *»PM račun«* znači račun koji sudionik u sustavu TARGET2 ima u PM-u kod SB-a i koji je potreban tom sudioniku u sustavu TARGET2 za:

(a) dostavu naloga za plaćanje ili primanje plaćanja preko sustava TARGET2 i

(b) namiru tih plaćanja kod tog SB-a

29) *»podružnica«* znači podružnica u smislu članka 4. stavka 1. točke 17. Uredbe (EU) br. 575/2013

30) *»poslovni identifikacijski kôd«* ili *»BIC«* znači kôd utvrđen ISO standardom br. 9362

31) *»postupak zbog insolventnosti«* znači postupak zbog insolventnosti u smislu članka 2. točke (j) Direktive 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru vrijednosnih papira

32) *»povezani NSB«* ili *»povezana nacionalna središnja banka«* znači nacionalna središnja banka (NSB), osim SB-a Eurosustava, koja je povezana sa sustavom TARGET2 u skladu s posebnim sporazumom

33) *»pozitivan odgovor na opoziv«* znači, u skladu sa SCT Inst shemom, nalog za plaćanje koji je inicirao primatelj zahtjeva za opoziv, kao odgovor na zahtjev za opoziv, u korist pošiljatelja tog zahtjeva za opoziv

34) *»prilagodba likvidnosti«* znači ovlaštenje za iniciranje prijenosa likvidnosti između T2S DCA-a i PM računa, ili između dva T2S DCA računa koje je dao imatelj T2S DCA-a svom sudjelujućem CSD-u ili Hrvatskoj narodnoj banci posebnim ugovorom valjano dokumentiranim i registriranim u statičnim podacima

35) *»primatelj plaćanja«,* osim kada je izraz upotrijebljen u članku 28. ove Odluke, znači sudionik u sustavu TARGET2 čiji će T2S DCA biti odobren zbog namire naloga za plaćanje

36) *»privremeno isključenje«* znači mirovanje prava i obveza sudionika za razdoblje koje utvrđuje Hrvatska narodna banka

37) *»radni dan«* ili *»radni dan sustava TARGET2«* znači dan na koji je sustav TARGET2 otvoren za namiru naloga za plaćanje, kako je utvrđeno u Dodatku V. ove Odluke

38) *»SB Eurosustava«* znači Europska središnja banka (ESB) ili NSB europodručja

39) *»slučaj neispunjavanja obveza«* znači budući ili postojeći događaj čiji nastup može ugroziti ispunjavanje sudionikovih obveza na temelju ove Odluke ili bilo kojih drugih pravila koja se primjenjuju na odnos između tog sudionika i Hrvatske narodne banke ili bilo kojeg drugog SB-a, uključujući:

(a) ako sudionik više ne ispunjava mjerila za pristup utvrđena u članku 5. ili zahtjeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točki (a) podtočki i. ove Odluke

(b) otvaranje postupka zbog insolventnosti nad sudionikom

(c) podnošenje prijave za pokretanje postupka navedenog u točki (b) ove definicije

(d) sudionikovo izdavanje pisane izjave o njegovoj nemogućnosti plaćanja svih ili dijela njegovih dugova

(e) sudionikovo sklapanje dobrovoljnoga općeg sporazuma ili dogovora s njegovim vjerovnicima

(f) ako je sudionik insolventan ili nesposoban platiti svoje dugove ili ga takvim smatra njegov SB

(g) ako je sudionikovo pozitivno stanje na njegovu T2S DCA-u, PM računu ili TIPS DCA-u ili sva sudionikova imovina ili njezin znatan dio predmet odluke o blokadi, zabrani raspolaganja, zapljeni ili drugom postupku čiji je cilj zaštita javnog interesa ili prava sudionikovih vjerovnika

(h) ako je sudionik privremeno ili trajno isključen iz sudjelovanja u drugoj komponenti sustava TARGET2 i/ili u sporednom sustavu

(i) ako su izjava o bitnim činjenicama ili predugovorno očitovanje, koje je dao sudionik ili za koje se na temelju mjerodavnog prava pretpostavlja da ih je dao sudionik, netočni ili neistiniti i

(j) prijenos cjelokupne sudionikove imovine ili njezina znatnog dijela

40) *»središnje banke«* ili *»SB«* znači središnje banke Eurosustava i povezane nacionalne središnje banke

41) *»statični podaci«* znači skup poslovnih podataka u T2S-u, svojstvenih imatelju T2S DCA-a ili središnjoj banci, u posjedu tog imatelja T2S DCA-a odnosno središnje banke, a koje T2S zahtijeva radi obrade transakcijskih podataka povezanih s tim imateljem T2S DCA-a ili središnjom bankom

42) *»sudionik«* ili *»izravni sudionik«* znači subjekt koji ima najmanje jedan PM račun (imatelj PM računa) i/ili jedan T2S namjenski novčani račun (imatelj T2S DCA-a) i/ili jedan TIPS namjenski novčani račun (imatelj TIPS DCA-a) kod SB-a

43) *»sudionik u sustavu TARGET2«* znači bilo koji sudionik u bilo kojoj komponenti sustava TARGET2

44) *»sudjelujući središnji depozitorij vrijednosnih papira« ili »sudjelujući CSD«* znači središnji depozitorij vrijednosnih papira« koji je sklopio okvirni sporazum o T2S-u

45) *»T2S GUI«* znači modul na T2S platformi koji omogućuje imateljima T2S DCA-a dobivanje online informacija i dostavljanje naloga za plaćanje

46) *»T2S namjenski novčani račun«* ili *»T2S DCA«* znači račun koji drži imatelj T2S DCA-a i koji je otvoren u sustavu TARGET2-HR, a koji se upotrebljava za plaćanja u vezi s namirom vrijednosnih papira u T2S-u

47) *»T2S pružatelj mrežnih usluga«* znači poduzetnik koji je dobio ugovorno ovlaštenje od Eurosustava radi pružanja usluga povezivanja u kontekstu T2S-a

48) *»T2S razlikovno ime«* ili *»T2S DN«* znači mrežna adresa za T2S platformu koja mora biti uključena u sve poruke namijenjene sustavu

49) *»TARGET2«* znači cjelina koja proizlazi iz svih komponenti sustava TARGET2 središnjih banaka

50) *»TARGET2-HR«* znači komponenta sustava TARGET2 Hrvatske narodne banke

51) *»TARGET2 pružatelj mrežnih usluga sustavu«* znači pružatelj računalnih mrežnih veza kojeg imenuje Upravno vijeće ESB-a za potrebe dostavljanja platnih poruka u sustavu TARGET2

52) *»TARGET2-Securities (T2S)«* ili *»T2S platforma«* znači skup hardvera, softvera i ostalih komponenti tehničke infrastrukture putem kojih Eurosustav pruža usluge sudjelujućim središnjim depozitorijima vrijednosnih papira i središnjim bankama koji omogućava temeljnu, neutralnu i bezgraničnu namiru transakcija s vrijednosnim papirima na osnovi isporuka uz plaćanje (DVP) u novcu središnje banke

53) *»tehnički kvar sustava TARGET2«* znači svaka poteškoća, nedostatak ili pad tehničke infrastrukture i/ili računalnih sustava koje upotrebljava sustav TARGET2-HR uključujući SSP ili T2S platformu ili bilo koji drugi događaj zbog kojeg je nemoguće izvršiti i dovršiti obradu plaćanja u sustavu TARGET2-HR istoga radnog dana

54) *»TIPS namjenski novčani račun«* ili *»TIPS DCA«* znači račun koji je otvoren u sustavu TARGET2-HR kojeg drži imatelj TIPS DCA-a i upotrebljava ga za pružanje usluga instant plaćanja svojim klijentima

55) *»TIPS platforma«* znači infrastruktura jedinstvene tehničke platforme koju pružaju nacionalne središnje banke pružatelji TIPS platforme

56) *»trajni nalog za prijenos likvidnosti«* znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novčanih sredstava ili *»svih novčanih sredstava«* (engl. all cash) raspoloživih na T2S DCA-u, s T2S DCA-a na PM račun koja se izvršava u T2S ciklusu obrade višekratno, u određeno vrijeme ili nakon nastupa određenog slučaja, sve dok se nalog ne opozove ili ne istekne razdoblje njegova važenja

57) *»trenutačni nalog za prijenos likvidnosti«* znači instrukcija za prijenos likvidnosti s T2S DCA-a na PM, nalog za prijenos likvidnosti s PM-a na T2S DCA ili nalog za prijenos likvidnosti s T2S DCA-a na T2S DCA u realnom vremenu nakon primitka navedene instrukcije

58) *»U2A«* ili *»korisnik-do-aplikacije«* znači način povezivanja koji omogućuje imatelju T2S DCA-a razmjenu informacija s programskim aplikacijama T2S platforme putem grafičkoga korisničkog sučelja

59) *»unaprijed određen nalog za prijenos likvidnosti«* znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novca s T2S DCA-a na PM račun koji se izvršava samo jednom, u određeno vrijeme ili u određenom slučaju

60) *»usluga namire instant plaćanja u sustavu TARGET«* ili »TIPS« znači namira u novcu središnje banke naloga za instant plaćanje na TIPS platformi

61) *»zahtjev za opoziv«* znači, u skladu sa SCT Inst shemom, poruka imatelja TIPS DCA-a kojom traži vraćanje namirenog naloga za instant plaćanje.

Članak 4.

Opći opis T2S-a i sustava TARGET2

1. Sustav TARGET2 omogućava namiru plaćanja u eurima u realnom vremenu na bruto načelu, s namirom u novcu središnje banke preko PM računa, T2S namjenskih novčanih računa za potrebe transakcija s vrijednosnim papirima i TIPS namjenskih novčanih računa za potrebe instant plaćanja.

2. Sljedeće transakcije obrađuju se u sustavu TARGET2-HR:

(a) namira prijenosa u eurima koji proizlaze iz transakcija u prekograničnim sustavima netiranja za plaćanja velikih vrijednosti

(b) namira prijenosa u eurima koji proizlaze iz transakcija u sistemski važnim sustavima plaćanja malih vrijednosti u eurima

(c) namira novčane strane transakcija s vrijednosnim papirima

(d) nalozi za prijenos likvidnosti s T2S DCA-a na T2S DCA, nalozi za prijenos likvidnosti s T2S DCA-a na PM i nalozi za prijenos likvidnosti s PM-a na T2S DCA

(e) nalozi za trenutačno plaćanje

(f) pozitivni odgovori na opoziv

(g) nalozi za prijenos likvidnosti s TIPS DCA-a na PM i nalozi za prijenos likvidnosti s PM-a na TIPS DCA i

(h) sve druge transakcije u eurima naslovljene na sudionike sustava TARGET2.

3. Sustav TARGET2 omogućava namiru plaćanja u eurima u realnom vremenu na bruto načelu, s namirom u novcu središnje banke preko PM računa, T2S namjenskih novčanih računa i TIPS namjenskih novčanih računa. Sustav TARGET2 uspostavljen je i djeluje na temelju SSP-a, preko kojeg se nalozi za plaćanje dostavljaju i obrađuju te preko kojeg se naposljetku primaju plaćanja na isti tehnički način. Što se tiče tehničkog funkcioniranja T2S namjenskih novčanih računa, sustav TARGET2 tehnički je uspostavljen i djeluje na temelju T2S platforme. Što se tiče tehničkog funkcioniranja TIPS namjenskih novčanih računa, sustav TARGET2 tehnički je uspostavljen i djeluje na temelju TIPS platforme. Hrvatska narodna banka je pružatelj usluga prema ovoj Odluci. Uzima se da su radnje i propusti nacionalnih središnjih banaka pružatelja SSP-a i četiriju središnjih banaka radnje i propusti Hrvatske narodne banke, za koje ona preuzima odgovornost u skladu s člankom 21. ove Odluke. Sudjelovanje u skladu s ovom Odlukom ne stvara ugovorni odnos između imatelja T2S DCA-a i nacionalnih središnjih banaka pružatelja SSP-a ili četiri središnje banke kada bilo koja od posljednje spomenutih djeluje u tom svojstvu. Uzima se da su upute, poruke ili informacije koje imatelj T2S DCA-a primi od SSP-a ili od T2S platforme ili ih pošalje SSP-u ili T2S platformi u vezi s uslugama koje se pružaju na temelju ove Odluke poslane ili primljene od Hrvatske narodne banke.

4. Sustav TARGET2 u smislu pravne strukture čini skup platnih sustava koji se sastoji od svih komponenti sustava TARGET2, od kojih je svaka (komponenta) određena kao »sustav« na temelju nacionalnih propisa kojima se prenosi Direktiva 98/26/EZ. Sustav TARGET2-HR određen je kao »sustav« u skladu s člankom 5. stavkom 1. Zakona o konačnosti namire.

5. Sudjelovanje u sustavu TARGET2 odvija se na temelju sudjelovanja u komponenti sustava TARGET2. Ova Odluka uređuje međusobna prava i obveze imatelja T2S DCA-a u sustavu TARGET2-HR i Hrvatske narodne banke. Pravila o obradi naloga za plaćanje na temelju ove Odluke (glava IV. i Dodatak I.) odnose se na sve naloge za plaćanje koje dostavi i na sva plaćanja koja primi bilo koji imatelj T2S DCA-a.

GLAVA II.
SUDJELOVANJE

Članak 5.

Mjerila za pristup

1. Sljedeće vrste subjekata prihvatljive su da na temelju zahtjeva postanu imatelji T2S DCA-a u sustavu TARGET2-HR:

(a) kreditne institucije osnovane u Europskoj uniji ili Europskome gospodarskom prostoru (EGP), uključujući i slučajeve kada djeluju preko podružnice osnovane u Europskoj uniji ili EGP-u

(b) kreditne institucije osnovane izvan EGP-a, pod uvjetom da djeluju preko podružnice osnovane u Europskoj uniji ili EGP-u i